

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

תוכן עניינים

- א. את אביה היא מחללת שאם היו נוהגין בו קודש נוהגין בו חול כבוד נוהגין בו בזיון אומרין ארור שזו ילד ארור שזו גידל ארור שיצא זו מחלציו.....2
- ב. קרינן רשיעא בר רשיעא ואפילו לרשיעא בר צדיקא.....2
- ג. נגמר הדין מוציאין אותו לסקלו בית הסקילה היה גבוה שתי קומות.....3
- ד. מצות הנשרפין היו משקעין אותו בזבל עד ארכובותיו ... ויורדת לתוך מעיו וחומרת את בני מעיו.....5
- ה. הואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה יפה.....5
- ו. בזמן שיש כהן יש משפט בזמן שאין כהן אין משפט.....6
- ז. קטן היית ואין מביאין ראיה מן הקטן.....7
- ח. מצות הנהרגין היו מתיזין את ראשו בסיף כדרך שהמלכות עושה.....9
- ט. שורפין על המלכים ולא מדרכי האמורי.....9
- י. מצות הנחנקין היו משקעין אותו בזבל עד ארכובותיו ונותן סודר קשה לתוך הרכה וכורך על צוארו זה מושך אצלו וזה מושך אצלו עד שנפשו יוצאת.....11
- יא. איש פרט לקטן אשר ינאף את אשת איש פרט לאשת קטן.....11
- יב. אשת רעהו פרט לאשת אחרים.....13
- יג. יגמות יומת בחנק ... כל מיתה האמורה בתורה סתם אינה אלא הנק.....15

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

דף נב.

א. את אביה היא מחללת שאם היו נוהגין בו קודש נוהגין בו חול כבוד נוהגין בו בזיון אומרין ארור שזו ילד ארור שזו גידל ארור שיצא זו מחלציו

כהן שיש לו בת שזינתה¹, ארוסה או נשואה² פסול מכל מעלות הכהונה, ואין מחייבין עוד לקדשו, כדכתיב (ויקרא כא פסוק ט) וּבַת אִישׁ פְּהֵן פִּי תַחַל לְזַנוֹת אֶת אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת.

ולכן אין מחויבים לתת לו לפתוח ראשון ולברך ראשון אבל נושא הוא כפיו³. אולם מ"מ אינו איסור לקדשו ויש רשות לקדשו אלא שאין מחייבין⁴. אבל כהן שהמיר בנו אינו מחלל את אביו⁵.

ובזמן הזה אין מנהג לפסול כהן בשביל זנות או המרת דת של בנו ובתו⁶.

ב. קרינן רשיעא בר רשיעא ואפילו לרשיעא בר צדיקא

¹ עיין במ"א שהוכיח דלא מחללת אביה רק בזנות דהו"ל לשמרה אבל לא בהמרה והא דנקט הרמ"א שהמירה משום דכיון שהמירה מסתמא זנתה ג"כ ומש"כ או זנתה היינו או זנתה לחוד מ"ב שם קנב

² דבהכי מיירי קרא אבל פנויה לא. מ"ב שם קנד

³ שהרי אפילו אם בעצמו עבר על איסור זנות ג"כ נושא כפיו כדלעיל בסל"ט וכ"ש שאין נפסל ע"י זנות בתו. מ"ב שם קנג

⁴ בפר"ח (סי' קכ"ח אות מ"א) מביא ראיות שיש איסור בדבר לכבדו, אבל במשנ"ב שם (ס"ק קנ"ג) מסיק בדעת המרדכי דאינו רק רשות, אבל רשאי לכבדו.

⁵ במגן אברהם (סב) כתב דוקא בת כהן שהמירה או זינתה, אבל כהן שהמיר בנו אינו מחלל את אביו. ועיין שם בפמ"ג דהטעם דדוקא בת שהמירה, לפי ש"איש מזריע תחילה יולדת נקבה", נמצא דטבע הבת הוא מהאב, לכן רק "בת" מחללת "אביה" ולא הבן. אבל בשו"ת שבות יעקב (ח"ב סי' ב') כתב דבין בן בין בת בין המרת דת בין זנות כולם פוסלים את האב. וכן נקט במור וקציעה (סי' קכ"ח) ומדייק ל"י מדקאמר הכא כמאן קרינן רשיעא בר רשיעא, הרי שזהו דין גם בבן.

⁶ מ"ב שם קנד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

חכם שבניו נוהגים⁷ שלא כשורה ומתקוטטים עם בני אדם ומקללין אבותיהם, ומשיבים ומקללין אביהם החכם, אינן חייבים נדוי, דשרי למקרי לרשיעא בר צדיקא רשיעא בר רשיעא⁸.

אולם לא הותר לקראו רשע בן רשע אלא בזמן רשעת בנו, ומאריך ברשעתו, ושללא בפני אביו⁹. וכן כהן אחד שבנו יצא לתרבות רעה, אין לקרותו באמצע הקרואים, שמלבין פניו, והמלבין פני חבירו ברבים כאלו שופך דמים, ועל זה נאמר 'לא ימתו אבות על בנים'.

ובכל מקרה אסור¹⁰ לקרות לאב לבד רשע, שהשומעים סוברים שהוא רשע מצד עצמו וכן אינו רשאי לקראו רשע בן רשע בשכבר אביו מת.

ג. נגמר הדין מוציאין אותו לסקלו בית הסקילה היה גבוה

שתי קומות

כבר התבאר לעיל דף מג. ודרף מה. שכיצד מצות הנסקלין¹¹, רחוק מבית הסקילה ארבע אמות מפשיטין את המחוייב סקילה בגדיו¹² ומכסין ערותו

⁷ ברכי יוסף יורה דעה סימן שלד ס"ק נה שהביא מהרשב"ץ בתשובותיו ח"ג סימן קט"ו. ועמ"ש הרב המב"ט ח"ג סימן ר"ו. והרב בית דוד סוף ח"מ. ועמ"ש הדרדב"ז בח"ב סימן תצ"ב. ודוק ועי' גם במב"ט שם סי' ר"ט. ובראנ"ח סי' נ'. ובפני מבין בסנהדרין ח"ב דף ע"ו ע"ב מהספר

⁸ ועי' שו"ת המב"ט ח"ג סי' ר"ו שכ' דאין סברא לומר שעל כל צדיק מותר לומר רשע בן רשע שהרי כמה גדולים קדמונים ואחרונים שתל האל ית' מן נתקע"ד דורות ביניהם ותחת חטה יצא חוח כמו מרחב"ת ור"ג מאה"ג חלילה לאל מרשע כו' אלא דבן צדיק זה היינו צדיק ע"י רוב זכויות כו' אבל צדיקים כאלו שהוכרתי אין בהם נפתל ועיקש, גם בת כהן שממנה נלמד ענין זה מדבר בכהן הדיוט כו', ואפי' לצדיק כזה רק בזמן רשעת בנו שמאריך ברשעו אבל אח"כ שמא חזר בתשובה כו' וכן משמעות הכתוב את אביה היא מחללת בזמן שהיא מחללת שלא כתיב את אביה חללה כו', ועוד אני אומר כי רק על צדיק במעשים טובים נאמר כן ולא על חכם אשר מסתמא גם הוא צדיק בשביל כבוד תורתו לא הותר ליחס אליו שם רשע כו' עיין שם, וראה בשערי תשובה לרבינו יונה אות רי"ח שהביא ואמרו רשע בן צדיק מותר לקרותו רשע בן רשע, צדיק בן רשע מותר לקרותו צדיק בן צדיק, ויעוין בס' חסידים סי' תתש"ג דאם יש צדיק ויש לו בן רשע כו' אם לאותו רשע יש זקן רשע יקרא אחר זקנו כמו מנשה בן אחז וידלג שם אביו הצדיק כו' ובמקור חסד שם

⁹ בשו"ת שבות יעקב (ח"ב סימן ב)

¹⁰ בשו"ת חוות יאיר (סימן סה)

¹¹ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק טו הלכה א

¹² פסק כחכמים (סנהדרין מ"ה ע"א) דאמרי הואיל וכתוב ואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה יפה, בזיונא דאינש עדיפא ליה טפי מניחא דגופא, שאם אין רוצה לכסות בשרו אינו נרגש כלל מזה, ואין לו בזיון, דבזיון הוא הרגש פנימי בנפש וכי יקר אצלו ממונו מבזיונו אין זה בזיון אצלו, אבל לעולם בזיונא דאתא מעלמא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

מלפניו¹³, ואין האשה נסקלת ערומה¹⁴ אלא די לה בחלוק אחד¹⁵ כמו שהתבאר במסכת סוטה דף כג:

ובית הסקילה גבוה שתי קומות עולה לשם הוא ועדיו וידיו אסורות, ואחד מן העדים דוחפו על מתניו מאחוריו והוא נהפך ונופל על לבו לארץ וי"א¹⁶ שאחר כך חוזר והופכו על מתניו.

אם מת בה יצא שהרי נאמר (שמות יט פסוק יג) סָקוּל יִסְקָל או יָרָה יִיָּרָה הנה השוה הנסקל שנופל את האבן עליו, עם הנדחה שנופל הוא בעצמו על הארץ.

ואם לא מת מדחיפה זו מגביהין שני העדים אבן שהיתה מונחת שם משא שני בני אדם והעד השני מרפה את ידו ומשליך האבן על לבו¹⁷, אם מת בו יצא, ואם לא רוגמו בשתי אבנים¹⁸, אם מת בהם יצא, ואם לא רגימתו בכל

גדולה מצער בעלמא, ולכן מצאנו דכבוד הבריות דוחה לדבר תורה בשב וא"ת, ולכן אלו היה כלאים כשהיה לבוש בשוק שב ואל תעשה היה נדחה מפני כבוד הבריות, כדאמרו ברכות פרק מי שמתו (י"ט ע"ב), ומצטער לא מצאנו נדחה שום מצוה מפני צערא, אדרבא בסוכה דוקא כתיב תשבו כעין תדורו, למיפטר מצטער (סוכה כ"ה ע"ב), ובלילה ראשונה יש פוסקים דאינו נפטר, דממצה ילפינן, אין זה רק כמו שבארנו, דבזיון גדול מצטער, ודוק, ובוה בטלו דברי מי שרצה לפקפק דמצטער יהיה מותר בכל איסורים דדבריהם, מקו"ח דמשום בזיון נדחה כל לא תעשה דדבריהם, כדאמר כ"פ מי שמתו שם דכבוד הבריות דוחה לא תעשה דשבת דמשום לא תסור, ובכ"מ. והרבה היה להאריך, אך שאכ"מ, ולא באתי רק להרום הראיה שהתפאר בה המחבר הנ"ל בספרו סימן ר"פ, כמש"ב. אור שמח שם.

¹³ אף על פי שהוא מכוסה מלפניו קראוהו ערום. כסף משנה שם.

¹⁴ דניחא לה שלא תתבזה אף על גב דאית לה צערא דגופא דאם תסקל בלבוש שוהה למות והרי זה בכלל ברור לו מיתה יפה דאפי' בשעת מיתה לא ניחא לה דתתבזה. רדב"ז שם

¹⁵ לחם משנה שם

¹⁶ ותמהני למה לא כתב רבינו כמו ששינינו במשנה דוחפו על מתניו כלומר דוחפו על מתניו מאחוריו והוא נהפך ונופל על לבו וחוזר והופכו על מתניו וכתב רש"י הטעם שכשהוא מושכב פרקין מגונה יותר ואפשר ג"כ שהטעם כדי שיהיה לבו לצד מעלה שבכדי שהעד השני יטול את האבן ויתנה על לבו ולפיכך לא חשש רבינו לכתבו מכיון שכתב בסמוך מגביהין העדים אבן וכו' ומשליך האבן על לבו שפשימא שאז לבו לצד מעלה גם קיצר שלא פירש שדוחפין אותו מעומד כדי שיפול ממקום יותר גבוה כי כך אמרו בגמ'. כסף משנה, ויש תימה בדברי רבינו איך לא הזכיר הופכו על מתניו ונראה שהוא מפרש דמאי דקאמר נהפך על לבו הוא שמתחלת נפילתו נופל על לבו ואח"כ הופכו על מתניו לראות אם יצאה נשמתו ואם מת יצא ומקושר הופכו על מתניו עם מה שאמר ואם מת יצא וכיון שכתב רבינו ואם מת יצא לא הוצרך רבינו לכתוב הופכו על מתניו דזה אינו אלא לראות אם מת כדפרישית:

¹⁷ ר"ל ששנים מגביהים אותה אלא שבעת ההשלכה אחד מהם מרפה את ידו בשביל שיבא מכת גדול דשנים אינם יכולים לכוון כהם. לח"מ שם

¹⁸ ברמב"ם לא הביאו ועיין לקוטי הלכות יז: עין משפט אות ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ישראל שנאמר (דברים טז פסוק ז) יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו ויד כל העם באחרונה ובערף הרע מקרף.

ד. מצות הנשרפין היו משקעין אותו בזבל עד ארכובותיו ... ויורדת לתוך מעיו וחומרת את בני מעיו

כבר התבאר במסכת פסחים דף עה. שמצות הנשרפין היו משקעין אותו בזבל עד ארכובותיו שלא יתהפך אנה ואנה, ותפול הפתילה על בשרו מבחוץ¹⁹, ונותנים סודר קשה לתוך הרך מפני שהרכה חונקת לפתוח פיו והקשה מחבל את גרונו ומנוולתו, לפיכך קשה מבפנים לחנוק, ורכה מבחוץ להגן, וכורך על צוארו, ושני עדיו זה מושך אצלו וזה מושך אצלו עד שהוא פותח את פיו, ומתיכים²⁰ את הבדיל ואת העופרת וכיוצא בהן, והוא זורק לתוך פיו והיא יורדת ושורפת את בני מעיו.

ה. ואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה יפה

כבר התבאר לעיל דף מה שכששממיתים את החייב מיתה, יש לברור לו מיתה יפה, שנאמר (ויקרא יט פסוק) וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ, שמתוך הכלול במיתה שחייב בה, בוררים לו את המיתה היפה יותר²¹,

¹⁹ לח"מ שם כפירש"י וביד רמה כ' לא נהירא לי מכמה אנפי הדא דאכתי מצי לאשתמוטי בגופיה ובפומיה, ותו הא תינה נשרפין אלא נחנקין למה לי, ותו אי מהאי טעמא נהרגין נמי נעביד הכי, ותו מה שנא בזבל, אלא מסתברא טעמא כדי שלא יתהפך לכאן ולכאן ויתקלקל ברעי אמטיל הכי משקעין ליה בזבל עד ארכובותיו דאי נמי מיקלקל מיקלקל כו' דייקא נמי דקתני בזבל ולא קתני בעפר, וה"ט דלא עבדינן הכי לנהרגין משום הנשרפין ונחנקין כיון דאיכא שהות במיתתן אדהכי והכי מיקלקלי אבל נהרגין דליכא שהות במיתתן לא חיישינן.

²⁰ ביד רמה כ' כלומר מתיך את הפתילה של אבר כו' איכא דאמר דלהכי קרי לה פתילה לפי שהיתה עשויה ארוכה וצרה כעין פתילה כדי שתהא נוחה ליתן לתוך פיו, ולא מילתא היא שהרי פתילה של אבר אי אפשר להדליקה אלא להתיכה, ועוד שהרי אי אפשר לה לירד לתוך מעיו אלא לאחר התכחה ונמצא שכשהיו נותנים אותה לתוך פיו מותכת היתה ומה לי ארוכה ומה לי קצרה ומה לי צרה ומה לי עבה, אלא כך נראה לנו שב"ד היו מתקנים חתיכות של אבר לנשרפין והיו עושין אותן כעין פתילות ארוכות וצרות כדי שתשלוט בהן האור מיד ויהיו נתכות מהרה, ובדין היא דליתני מתיך את הפתילה אלא כיון דנקט לישנא דפתילה נקט נמי לישנא דהדלקה דשייך גבי פתילה וסירכא בעלמא נקט

²¹ יד רמה סנהדרין שם, שאין לעקור את מיתתו מחמורה הכתובה בו לקלה יותר. ועי' מכילתא דרשב"י שמות כא יב ומד"ג שם טו, שלמדו ברור לו מיתה יפה, להכריע מה היא המיתה שחייב בה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

מכלל מיתה יפה שממיתים בה הוא, שיש למהר את מיתתו²². וכן בטעם שמי שנגמר דינו למיתה אסור לענות את דינו, יש מן הראשונים²³ שכתבו שהוא משום מיתה יפה, שמשנגמר דינו הוא מצפה כל שעה למיתה.

מכלל מיתה יפה שממיתים בה הוא, להמיתו באופן שלא יתנוול גופו (ועיין להלן בפרטי דין זה), שאיסור ניוול המת הוא מן התורה²⁴, ויסוד האיסור הוא מדין איסור הלנת המת, ויש מי שכתבו²⁵ שיסוד איסור הוא מדין 'ואהבת לרעך כמוך'. ואפילו מי שנתחייב מיתה בבית דין צריך להמיתו באופן שלא יתנוול גופו, כי הייבים לברור לו מיתה יפה מדין 'ואהבת לרעך כמוך'.

דין "ברור לו מיתה יפה", נחלקו בגדרו – יש מן האחרונים²⁶ שכתבו שבית דין שאינם יכולים להמית אלא במיתה שאינה יפה, כגון לשרוף את המחוייב שריפה בחבילי זמורות, או על ידי תולדות האש – שלולא שהיו צריכים לברור מיתה יפה, אף בהמתה זו היתה מתקיימת מיתה שריפה, לסוברים כן – מתקיימת בזה מצות שריפה, שאף על פי שלא יתקיים דין 'ואהבת לרעך כמוך', עיקר מצות שריפה מתקיים אף במיתה שאינה יפה, ויש שכתבו שהוא גילוי שצורת ההמתה שציותה תורה כך היא, וכך יש להמית אף את מי שאין נוהגת בו מצות אהבה, ולכן באופן שאי אפשר לברור מיתה יפה, ההמתה במיתה שאינה יפה, כגון שריפה בחבילי זמורות, או הֶרֶג בקופיץ או בעשייתו גיסטרא, אין בה קיום מצות שריפה וְהֶרֶג כלל, והרי זה כמי שאי אפשר להמיתו במיתתו, שממיתים אותו בכל מיתה שאפשר.

דף נב:

ו. בזמן שיש כהן יש משפט בזמן שאין כהן אין משפט

²² עיי' פסחים עה. כי היכי דתמות בענגלא, ורש"י שם, וכעיי"ו להלן נב.
²³ יד רמה סנהדרין לה א, ועיי' דבר אברהם ח"ב סי' לד אות ב, שהוא טעם נוסף מלבד ובערת הרע מקרבך ושם נ"מ בין המעמים. ועיי' יד רמה שם, שקודם גמ"ד אין בו משום עינוי הדין, שהוא מצפה להינצל.
²⁴ ראה ספרי פרי' תצא סי' רכא – מה עין מיוחד שהוא ניוול לו, אף כל שהוא ניוול לו; סנהדרין מז א – לא תלין נבלתו על העץ, דומיא דתלוי דאית ביה בזיון. כן כתב בשו"ת אור המאיר סי' עד. ובשו"ת אמרי שפר סי' פב כתב שהלימוד ממצות קבורה שהיא משום בזיון המת.
²⁵ ר"מ שטינברג, שם, על פי הריטב"א מכות ז א; שו"ת עמוד הימיני סי' לד.
²⁶ 341 מנ"ח מ' רסא, ועיי' שצידד לומר שאף אין להמתין להמיתו במיתה יפה, משום עינוי הדין ושלא להשהות המצוה. ועיי' ברכת אברהם שלצד זה, במקום שהנידון מבקש שימיתוהו במיתה שאינה יפה, האהבה תלויה ברצונו, וגם היא ניתנת למחילה, וצ"ב.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

אין דנין דיני²⁷ נפשות אלא בפני הבית והוא שיהיה בית דין הגדול שם בלשכה שבמקדש שנאמר בזקן ממרא²⁸ לבלתי שמוע אל הכהן וגו' ומפי השמועה למדו שבזמן שיש כהן מקריב על גבי המזבח יש דיני נפשות והוא שיהיה בית דין הגדול במקומו²⁹.

ז. קטן היית ואין מביאין ראיה מן הקטן

כבר התבאר במסכת כתובות דף כח. שבן י"ג שנה³⁰ ויום אחד שהביא שתי שערות ואינו יודע בטיב משא ומתן אין עדותו עדות בשמאות קרקעות לומר שכך וכך שוה³¹, אבל במטלטלים עדותו עדות, וטעמא דכיון דאינו בקי בטיב משא ומתן אינו מדקדק בעדות קרקע כולי האי שאינה נחשבת בעיניו, אבל בעדות מטלטלים מדקדק בהן שחשובין בעיניו. אבל אם יעיד בגופה של קרקע כגון על מכירת הקרקע בלי שומא, אין הבדל בין קרקע למטלטלין ונאמן³².

אולם קטן אפילו לאחר שהגדיל אינו יכול להעיד על מה שראה בקטנותו כיון שהיה פסול בשעת ראיית העדות.

ודין זה אינו אלא בעדות גמורה, אבל יש דברים שהכשירוהו להעיד עליהם בגודלו אף על פי שלא ראה אותם אלא בקטנותו.

²⁷ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק יד הלכה יא

²⁸ בנמ' תניא ובאת אל הכהנים ואל השופט אשר יהיה בימים ההם בזמן שיש כהן יש משפט אין שם כהן אין משפט. ואיכא למידק אמאי מייתי לה רבינו מסיפיה דקרא דכתיב לבלתי שמוע אל הכהן וכו'. ואיכא למימר משום דכתיב ביה ומת האיש ההוא וילפינן מיניה לכל מיתות ב"ד. רדב"ז שם ועיין אבהא"ז מש"כ

²⁹ פ"ק דע"ז (דף ח') ארבעים שנה עד שלא חרב הבית גלתה סנהדרין וישבה לה בחנות למאי הילכתא לומר שלא דנו דיני קנסות ואמרו שם לא תימא דיני קנסות אלא דיני נפשות ע"כ. כס"מ שם

³⁰ שו"ע ונו"כ הו"מ לה ג

³¹ והתוספות [ב"ב קג"ה ע"ב ד"ה לא] ומרדכי [שם סי' תרל"ו] כתבו, דהיינו דוקא לעדות שהיתה כך שוה, דאל"כ מאי שנא קרקע ממטלטלי. ונ"ל שגם דעת הרמב"ם [פ"ט מעדות ה"ח] וטור [סעיף ו'] כן, ודלא כב"י וב"ח [שם] לדעתם. ש"ך שם ג

³² אורים שם ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

קטן³³ אין לו דין עד להיות נאמן באיסורין³⁴, אולם אם חריף ובקי בדבר, ויש רגלים לדבריו, יש להחמיר אם מעיד על דבר איסור.

ואם מעיד על איסור דרבנן להקל, ולא אתחזק איסורא, כגון בדיקת חמץ, נאמן, דהימנודו רבנן בדרבנן³⁵, אבל אם אתחזק איסורא אינו נאמן כלל.

כמו כן בקיום השטר³⁶, אפילו מת האב החתום בעוד הבן קטן, יכול להעיד על חתימת אביו אחר שיגדיל ונאמן³⁷ להצטרף אם עד גדול לקיום שטר ולומר זה כתב ידו של אבי

וכן נאמן להעיד כשהוא עתה גדול, ויש עוד³⁸ עד אחד שהיה גדול ביחס לעדות האשה³⁹ שטוענת ואומרת לבעלה בתולה נשאתני וכתובתי מאתיים⁴⁰ שעשו לה בעת נישואיה כמנהג הבתולות וכמלבוש שרגילין להלביש בתולות או בשאר דבר ידוע לעשות לבתולות לפי מנהג העיר, כתובתה מאתיים.

וכן נאמן הגדול⁴¹ אפילו לבדו, לומר זכורני, כשהייתי תינוק, שהיה פלוני יוצא מבית הספר לטבול לאכול תרומתו לערב, ומעלין אותו על פיו להיות כהן ככהני זמן זה. ומאכילין אותו תרומה דרבנן על פיו.

וכן נאמן הקטן לומר בגודלו אפילו לבדו שהיה חולק עמנו תרומה דרבנן אם הוא מוחזק לכהן. וכן נאמן לומר שהיינו מוליכין חלה ומתנות לפלוני שהוא כהן. ואין לחשוש בזה שמא עבד כהן הוא, שאין עבד נוטל חלק בבית הגורן אלא אוכל מחלק רבו, או כשרבו עמו⁴². אבל אינו נאמן לומר שראה אחרים מוליכים חלה ומתנות לפלוני שהוא כהן⁴³.

³³ רמ"א ונו"כ יו"ד קכז ג

³⁴ היבא דהוא בידו הקטן נאמן אפילו להוציא דבר מחזקתו להתיר או לאסור. ש"ך שם לא, ועיין פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן תלו ס"ק ח שכתב שדברי הש"ך רק בדרבנן אך בדין תורה אף בלית חזקה ובידו אין נאמן.

³⁵ אע"ג שהוא איתחזק איסור מ"מ הרי זה בידו. מג"א או"ח תלו ח

³⁶ שו"ע ונו"כ חו"מ מו יז

³⁷ שו"ע ונו"כ שם לה ד

³⁸ שו"ע שם. וסמ"ע חו"מ שם יא, משום דרוב נשים בתולות נישאות. ולדעת המחבר אין צריך גדול עמו, ולדעת רמ"א [סעיף ו'] צריך. ובתומים [סק"ד] כתב, דלכו"ע בעינן גדול עמו, רק המחלוקת היא אם בעינן גדול מתחילתו, או דסגי אפילו אם שניהם מעידים מקטנותם.

³⁹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז צו טו

⁴⁰ אפי' היבא די"ל פרעתי אינו נאמן במיגו פרעתי משום דהוי מיגו במקום עדים. ב"ש שם כב. ועיין בהפלאה קונטרס אהרון שם שכתב שאינו נאמן להכחיש המנהג שעשו שלא כדין, דמיגו במקום מנהג מדינה לא אמרינן.

⁴¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז ג ב וחו"מ לד ו

⁴² סמ"ע שם טז

⁴³ סמ"ע שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

וכן נאמן⁴⁴ לומר על מקום שבספק שמא כולו טמא⁴⁵ המקום הזה הוא בית הפרס, כלומר שנחרש בו קבר, שהוא טומאה דרבנן, והשאר טהור. והימנוהו רבנן בדרבנן.

קטן⁴⁶ אינו נאמן בעודו קטן לומר זוכרים אנו שעד כאן מוחזקים ללכת, אבל נאמן הגדול לומר לומר⁴⁷ אפילו הוא לבדו עד כאן היינו באים בשבת כשהייתי קטן, וסמכים על עדותו והוא התחום, שמכיון שתחומין דרבנן האמינוהו⁴⁸, והוא הדין בשאר איסורי דרבנן.

נאמן הגדול⁴⁹ לומר אפילו לבדו שכך אמר לי אבא כשהייתי קטן משפחה זו פסולה ומשפחה זו כשרה, וחוששים להם, אך אין מכריזים. וכשיש עוד אחד עמו אפילו אם הוא גם קטן שאומר בגודלו מחשיבים זאת לעדות גמורה לפסול המשפחה ולהכריז עליה⁵⁰, שאין זה עדות גמור אלא גילוי יחוס משפחה. ויש חולקים שאינו נאמן⁵¹.

ח. מצות הנהרגין היו מתיזין את ראשו בסייף כדרך

שהמלכות עושה

מצות הנהרגין⁵² מתיזין את ראשו מגופו בסייף, כדרך שהמלכים עושים⁵³.

ט. שורפין על המלכים ולא מדרני האמורי

⁴⁴ שו"ע ונו"כ שם הסמ"ע שם יב

⁴⁵ פירוש, נאבד קבר בבקעה שיש בה שדות הרבה, ומעיד הוא השדה זו טמאה, ושאר שדות טהורות. אורים שם יב מהר"ן

⁴⁶ שו"ע ונו"כ או"ח שצ"מ יא

⁴⁷ שו"ע ונו"כ או"ח שם הו"מ שם ו

⁴⁸ דכל עיקרו אינו אלא דרבנן אבל קיום שטרות אף על גב דגם הוא מדרבנן מ"מ הוצאת ממון יש בו צד דאורייתא, וצריך אחר עמו. סמ"ע שם יד ובספר ארעא דרבנן אות רכ"ט (בהשמטות למערכת אות ת"ז הביא בשם חכם אחד שהשיג על הסמ"ע בזה, דהא כתב הרמב"ם ריש פרק כ"ז מהלכות שבת דחזין ליי"ב מיל יש תחומין דבר תורה, וכן דעת הר"ף [עירובין ה' ע"א מדפי הר"ף], והרי יש בהם צד דאורייתא, עכ"ל. ויש לישב. ועוד קיום השטר אף שהוא מדרבנן, מ"מ כיון דאיכא הוצאות ממון בעי שנים. נתי"מ שם ט

⁴⁹ שו"ע ונו"כ הו"מ שם ו

⁵⁰ סמ"ע שם יז

⁵¹ דעת הר"ן

⁵² רמב"ם הלכות סנהדרין פרק טו הלכה ד

⁵³ ומכאן יש ללמוד שאין הרוגי מלכות נהרגין אלא בסייף. רדב"ז שם, ועיין שושנים לדוד פ"ז מ"ג דסנהדרין

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

כבר התבאר לעיל דף כב. שכבוד גדול נוהגין במלך⁵⁴, ומשימין לו אימה ויראה בלב כל אדם, שנאמר (דברים יז פסוק טו) שום תשים עליך מלך שום תשים שתהא אימתו עליך, אין רוכבין על סוס, ואין יושבין על כסא, ואין משתמשיין בשרביטו, ולא בכתרו, ולא באחד מכל כלי תשמישיו.

וכשהוא מת כולן⁵⁵ נשרפין לפניו. למרות שאין הולכין בחוקת העובדי כוכבים⁵⁶ ולא מתדמים להם. שנאמר (ויקרא כ פסוק כג) לא תלכו בחקת הגוי ונאמר (שם יח פסוק ג) ובחקתיהם לא תלכו ונאמר⁵⁷ (דברים יב פסוק ל) השמר לך פן תנקש אחריהם⁵⁸. מלך או נשיא⁵⁹ שמת יש להן לשרוף מטתו וכל כלי תשמישו, ואין בזה דרך האמורי, ולא משום השחתה שזהו כבודם שלא ישתמשו אחרים בכלי תשמישן, שנאמר (ירמיהו לד פסוק ה) בשלום תמות ובמשרפות אבותיך המלכים הראשנים אשר היו לפניך פן ישרפו לך. ודוקא מטתו וכלי תשמישן ולא דברים אחרים, אבל על ההדיוטות אסור גם בזה שיש בזה יוהרא והשחתה⁶⁰.

וכל מה⁶¹ שאינו חוק לעבודה זרה אלא להבל ושטות אם כתיב בתורה מותר ואם לא כתוב אף זה אסור⁶².

⁵⁴ רמב"ם הלכות מלכים פרק ב הלכה א

⁵⁵ הוי יודע שמה שכתב רבינו כולן נשרפין על מטתו לא קאי אסוסו דסוסו אין שורפין אותו אלא עוקרין אותו כלומר הגידין שעל פרסותיו עוקר וחותרך ושוב אין ראוי לרכיבה וכך נתבאר בפ"ק דע"ז. כס"מ שם.

⁵⁶ ועיין שו"ת מהר"ם שיק יו"ד סי' קסה ד"ה אמנם מה, שלא זו אינו בגדר אביזרייהו דע"ז ולפיכך לא אמרינן ביה יהרג ואל יעבור

⁵⁷ הכל בענין אחד הוא מזהיר שלא ידמה להן ועיין יראים סי' שיג שמנה שני לאוים באיסור זה

⁵⁸ אלא יהא ישראל מובדל מהם במלבושיו ובשאר מעשיו כמו שהוא מובדל מהן במדעו ובדעותיו וכן הוא אומר ואבדיל אתכם מן העמים רמב"ם עבודת כוכבים פי"א ה"א שו"ע יו"ד קעח סעי' א

⁵⁹ רמב"ם הלכות אבל פרק יד הלכה ב

⁶⁰ שו"ע ונו"כ יו"ד שמח א ולבוש שם וש"ך א ב

⁶¹ רמ"א יו"ד קעח א

⁶² ומטעם זה אסר הגר"א להעמיד אילנות בחג השבועות כמו שכתבו האחרונים כיון שכן נהגו בחג שלהם (שם) ועיין שו"ת מהרש"ם ח"ז סי' נה שכתב "שכיון שעושים קצת בשינוי שהם מעמידים סביב הפתחים מבחוץ ואנו עושים כן בפנים ולא מבחוץ שרי". ועיין שו"ת אגרות משה חלק יו"ד ד סימן יא אות ה "בדבר שמיחת עשבים והעמדת אילנות בחג השבועות, שהגר"א (הובא בחיי אדם כלל קל"א סימן י"ג) אסר מאחר שעושין העכו"ם בחג שלהם סמוך לשבועות, ומעם מהרש"ם (בדעת תורה, שכתב שכל דבר שיש לו מעם אין בו איסור דובחוקותיהם, וא"כ כיוון שאנו עושים לזכר שנידונים בו על פירות האילן מותר. ועוד שהגויים מעמידים האילנות בחג שלהם גם בחוץ, ואנחנו עושים כן רק בפנים) אינו כלום כדכתב כתר"ה. ועיין בעה"ש שג"כ כתב שבדורות שלנו ביטלו, כוונתו להגר"א שנתקבלו דבריו"

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

אולם⁶³ כל דבר שהוא חוק לעבודה זרה אף על גב דכתיב בתורה שהיו נוהגין בו ישראל אסור משום בחוקותיהם⁶⁴.

דבר שהוא⁶⁵ חוק לע"ז אע"ג שנעשה משום כבוד או טעם אחר אסור.

י. מצות הנחנקין היו משקעין אותו בזבל עד ארכובותיו ונותן סודר קשה לתוך הרכה וכורך על צוארו זה מושך אצלו וזה מושך אצלו עד שנפשו יוצאת

מצות הנחנקין⁶⁶ משקעין את המחוייב בזבל עד ארכובותיו שלא יתהפך אנה ואנה, ונותנין סודר קשה לתוך הרך⁶⁷ קשה לתוך הרך מפני שהרכה חונקת לפתוח פיו והקשה מחבל את גרונו ומנוולתו לפיכך קשה מבפנים לחנוק ורכה מבחוץ להגן. וכורכין על צוארו זה מושך אצלו וזה מושך אצלו עד שתצא נפשו

יא. איש פרט לקטן אשר ינאף את אשת איש פרט לאשת קטן

⁶³ חכמת אדם כלל פה א

⁶⁴ ולכן המצבה אף על פי שהיתה אהובה לפני המקום בימי אבות לאחר שנעשה חוק לעבודה זרה כתיב (דברים מ"ז, כ"ב) ולא תקים לך מצבה וכן שריפה על המלכים (המוזכר ברמ"א כאן שמותר משום שנעשה לכבוד שאינו נאה שישתמש הדיוט בכלי של מלך ולא לע"ז) אילו היה חוק לעבודה זרה אף על גב דכתיב בקרא ויש לומר דהם למדו ממנו אפילו הכי אסור (שם)

⁶⁵ כן משמע במהרי"ק שורש פ

⁶⁶ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק טו הלכה ה

⁶⁷ ולגבי הנשרפין שגם עושין להם כן כמו שהתבאר לעיל ריש דף זה פירש"י שם משקעין אותו שלא יתהפך אנה ואנה ותפול הפתילה על בשרו מבחוץ. ועיין לח"ם שם הלכה ג שהקשה. אבל קשה דבנחנקין למה משקעין בזבל דהרי אין שם פתילה לומר שתפול על בשרו ולמה סודר רך דאינו צריך שם לפתוח כדי לתת הפתילה בפיו ואין שם אחד מטעמים אלו. ושמא שכיון שתקנו כן בנשרפין דדמו לנחנקין לא רצו חכמים לשנות ותקנו כן בנחנקין. ובשלל דוד כתב לענ"ד דלא קשה דתקנו כן בנחנקין ג"כ כדי שלא יתהפך אנה ואנה ויהא מעכב בחניקה והטעם שעושין סודר רך כבר כתב הרמב"ם בפירושו בענין הנשרפין וז"ל קשה בתוך הרכה כדי שלא יצטער בשרו בקשה בשעת חנקו ע"כ וג"כ כך הוא הטעם כאן דרחמנא אמר ברור לו מיתה יפה וק"ל. וכעין זה כתב בתפא"י פ"ז מ"ג אות יט ג"ל דלהכי גם בחנק ישקעוהו בזבל שלא יתהפך ולא יכלו העדים למשוך יפה ויצטער זמן מרובה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

כבר התבאר במסכת קידושין דף יט. שכל העריות כולן⁶⁸ שהיה אחד גדול, ואחד קטן, הקטן פטור, והגדול חייב.

וכבר התבאר שם ובמסכת יבמות דף קיב: שמן התורה⁶⁹ אין מעשה קטן וקטנה כלום, ועוד בקידושין בהדיא כתיב (דברים כד פסוק א) **כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה, אִישׁ וְלֹא קֶטָן, הָרִי מִן הַתּוֹרָה אֵין בְּקִדּוּשֵׁי קֶטָן כְּלוּם, וְלֹא תִקְנוּ רִבְנָן נִישׁוּאִין לְקֶטָן שְׂאִין בּו שׁוּם חֲשֵׁשׁ, וְאָמְרוּ ז"ל שְׂאִסּוּר לְהִשְׂאוֹ כִּשְׂהוּא קֶטָן שְׂהָרִי אֵין בִּיאָתוֹ אֵלֵא בִיאָת זְנוּת כִּיּוֹן שְׂלֵא תִקְיֵנוּ לִיה נִישׁוּאִין⁷⁰.**

ולפיכך הבא על אשת קטן⁷¹, אפילו⁷² היתה יבמה שבא עליה בן ט' שנים ויום אחד, הרי זה פטור.

חרש שוטה וקטן שוין הן לכל התורה כולה מפני שכולם אינם בני דעת, לפיכך כמו שקטן אין לו קידושין מן התורה, כך הם החרש והחרשת אינן בני קידושין מן התורה, לא שנא נשאו כיוצא בהן, לא שנא חרש שנשא פקחית או חרשת שנשאת לפקח,

⁶⁸ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק א הלכה יח

⁶⁹ שו"ע ונו"כ מג א

⁷⁰ והרב בב"ח כ' לעיל בס"י א' דאב המשיא אשה לבנו קטן בן י"ב שנה הוּו קידושין דרבנן ולא ידעתי שום רמז ראייה לדבר חדש זה והבא לחדש דין כזה עליו להביא ראייה ברורה. ח"מ שם א. ועיין אבני מילואים שם ב ואין זה דבר חדש דכבר כתבו בתשובת מוהרי"ק שורש ל"ב ז"ל מצאתי כתוב ר' נתן המכירי שאל מאת ר' יצחק בן ר' יהודה בן י"א שנה שקידש אביו בטבעת ועדים אם ימאן אם צריכה גט או לא והשיב שצריכה גט שמצינו בכל מקום שזכין לאדם שלא בפניו כו' ועוד מאחר שלא מיחה בקידושי אביו עד בן י"ג שנה והצי מאן לימא לן דלא ארצויי ארצי קמי' אחר שגדל ושתק וסבר וקיבל ולאחר מיכן חזר בו ואינה חזרה ואינה יוצאה בלא גט. ומהרי"ט ח' אה"ע סי' י"א כתב שראה הרב המופלא מוהרא"ן חיים בס"י מ"א שהי' משתמש בסברא זו ומוהר"י מינ"ץ הסכים עמו אלא שמוהרי"ט שם האריך להוכיח ולסתור סברא זו והעלה דלעולם ליכא קידושי תורה לקטן אפי' ע"י אחרים ומשום דלאו זכות הוא דגברא דייק ונסיב ושרברי ר' יצחק בר' יהודה נמי אינו אלא מדרבנן ע"ש ועכ"פ אין תימא וחיידוש בדברי הב"ח כיון דאיכא רבוותא דסברי הכי דהוי אף קידושי תורה בקידש לו אביו ואף בבן י"א שנה. ועי"ש באבני מילואים שהאריך, ועיין חכמת שלמה שאם האב קידש אשה לבנו קטן יש לחוש בזה לדעת הר"י בר ברזילי והמשל"ל בפ"ו מגרושין דהוי חשש תורה דס"ל דהוי קדושי תורה וכבר חששו בזה האחרונים בתשובותיהם אך אם לא קדשה האב רק הקטן בעצמו כתבו דבזה ודאי אינו כלום ונראה דהיינו דוקא אם לא עמד האב בשעת שקדשה הקטן אבל אם עמד שם האב בשעת קדושין נחשב כאלו נתן האב בעצמו לה הקדושי

⁷¹ רמב"ם שם פרק ג הלכה א

⁷² הלכות איסורי ביאה פרק ג הלכה א

האי דאיצטריך קרא למעט קטן אף על גב דקי"ל בכל דוכתא דאין מעשה קטן כלום היינו משום דהוה ס"ד כיון דמדאורייתא חזייתא ליה וזקוקה לו יהא חייב הבא עליה קמ"ל. מטה אפרים שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

אבל חכמים תקנו להם נישואין בין לחרש בין לחרשת⁷³, וטעמא לחרשת כדי שלא ינהגו בה מנהג הפקר כמו בקטנה, ובחרש תקנו ליה נישואין אף על גב דקטן לא תקינו ליה רבנן נישואין, היינו משום דקטן סופו לבא לכלל נישואין דאורייתא ולא יבטל מפריה ורביה, אבל חרש אם לא יתקנו ליה לא אתי לעולם לכלל נישואין ויבטל מפריה ורביה, לפיכך תקנו ליה.

וכיון שאין קידושין של חרש אלא מתקנת חכמים, אם בא פקח וקדש אשת חרש הפקחית הרי זו מקודשת לשני קידושין גמורין⁷⁴, ונותן לה גט והיא מותרת לבעלה החרש⁷⁵.

לפיכך הבא⁷⁶ על אשת חרש ושוטה ואשת טומטום ואנדרוגינוס כולן פטורין⁷⁷, ואם היו מזידין מכין אותן מכת מרדות⁷⁸.

י. אשת רעהו פרט לאשת אחרים

⁷³ וראיתי מרבתי נוהגין שהולך לחופה עם החרש אחד שהוא רגיל עמו כגון אחד מן אחיו או שאר קרוביו הגדלים עמו בבית ומכירי ברמיזותיו ואותו הרגיל עמו מראה לו ברמיזות ענין קדושין והחרש מושיט הטבעת לאשה ומקדשהין פ"ת שם א משו"ת צ"צ עז

⁷⁴ וכן אם קידש פקח את החרשת, תופסין של השני ב"ש שם א אבל במיב קידושין שם כתב שאם קידש אשת חרש החרשת אינה מקודשת כלל כיון דליכא קידושין דאורייתא לא תפסי קידושין דרבנן דכבר היא אשת איש דרבנן שתקנו חכמים נישואין לחרש וחרשת ומהיכא תיתי לתקן שיתפסו קידושין אחר שכבר נתקדשה בקידושין דרבנן.

⁷⁵ וליכא למיגזר כאן משום שמא יאמרו גירשה כבר וקידשה זה וגירשה והו"ל החרש מחזיר גרושתו כדאמרינן לעיל, דלא גזרינן הכי אלא כשקדשה הראשון קידושי תורה, אבל הכא חרש שאין לו לא קידושין ולא גירושין דבר תורה, אין לחוש שמא יטעו לומר כו', שאפילו יאמרו שגירש ואחר כך החזיר אינו עובר באיסור תורה ואין לנו להוסיף על הגזירות של דבריהם. לבוש

⁷⁶ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ג הלכה א

⁷⁷ כל זה פשוט ומבואר בהרבה מקומות ומעמיהם חלוקים אשת חרש או חרשת אשת פקח לפי שאין להם נישואים מן התורה אלא מדבריהם. אשת שוטה או שוטה אשת פקח אינם נישואין אפילו מדבריהם. אשת טומטום ואנדרוגינוס מפני שהן ספק קידושין. מגיד משנה שם

⁷⁸ ונראה שדעת רבינו שאפילו באשת שוטה שא"פ שאין להם נישואין אפילו מדבריהם יש כאן מכת מרדות לא יהא אלא כבא על פנויה לשום זנות בלא התראה. ונראה לפמ"ש פ"א מהלכות אישות שהבא על פנויה לשום זנות לוקה שאף באשת שוטה אם התרו בו משום פנויה הרי זה לוקה כללו של דבר אשת השוטה והשוטה הרי הן כפנויות גמורות עכ"ל. מגיד משנה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

אע"ג שאין אישות לעכו"ם⁷⁹, ואין שייך חתנות בין ישראל לעכו"ם, מ"מ ישראל שבעל⁸⁰ עכו"ם אפילו גר תושב⁸¹ משאר האומות דרך אישות, או ישראלית שנבעלה לעכו"ם דרך אישות י"א שהרי אלו לוקין מן התורה שנאמר (דברים ז פסוק ג) וְלֹא תִתְחַתֵּן בָּם בְּתֻלָּה לֹא תִתֵּן לְבָנְךָ וּבִתְךָ לֹא תִקַּח לְבָנֶיךָ, אחר שבעה עממין ואחד כל אומות באיסור זה, וכן מפורש על ידי עזרא (נחמיה י פסוק לא) וְאֲשֶׁר לֹא נָתַן בְּנֹתֵינוּ לְעַמֵּי הָאָרֶץ וְאֵת בְּנֹתֵיהֶם לֹא נָקַח לְבָנֵינוּ. ולא אסרה תורה אלא דרך חתנות אבל לא דרך זנות⁸².

וי"א⁸³ שכיון שאין שייך חתנות בין ישראל לעכו"ם, אינו עובר בלאו זה בבא על העכו"ם ואינו אלא איסור דרבנן, במה דברים אמורים בצינעא אבל אם הוא דרך נישואין או בפרהסיא⁸⁴ אסור מדאורייתא, אמנם אם היא בביתו או הוא בביתה ובוועל אותה תמיד כדרך איש ואשתו חייב עליה משום לאו זה אף לדיעה זו.

⁷⁹ רמב"ם הלכות מלכים פרק ח הלכה ג, ובחינוך מצוה לה כתב "ואיסור אשת איש הוא מן המצוות שהן על כל בני העולם בכלל, בין ישראל בין גוי, אבל יש חילוק קצת בענין, שאין אישות לגוי אלא על ידי בעילה, וישראל קונה אותה אפילו בקידושין" ועיין מנ"ח שם אות ד שב"נ מוזהר על אשת איש ואפי' אשת חבירו ואשת עבד אף שאין אישו' להם דוקא הישראל א"ח על אשת עכו"ם ועבד דמיעטה התורה אבל עכו"ם חייב והוא מ" מצות וילפינן מודבק באשתו ולא באשת חבירו ודוקא שנבעלה לבעלה עכו"ם הוי אשת חבירו אבל קדושין והופה אין להם. וגם ישראל שבא על אשת העכו"ם אף על גב דאמעוט מאזהרה זו מ"מ עבר על איסור דאורייתא ודו"ק וכו' כ"כ התוס' קידושין ד' וסנהדרין דף נ"ב ע"ב.

⁸⁰ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יב הלכה א

⁸¹ אע"ג שאין קנאים פוגעין בבא על בת גר תושב עכ"פ שייך ביה הלאו (מנחת חינוך מצוה תכו אות ג)

⁸² שו"ע אבהע"ז סי' טז סעי' א

⁸³ טור סי' טז וערוך השלחן שם סעי' א ב

⁸⁴ דכיון שהלכה שקנאים פוגעין בו בפרהסיא ואם לא פגעו בו חייב כרת כדלקמן א"כ ע"כ הווה דאורייתא כ"כ באמרי אש סי' יד ובמהר"ם שיק אבהע"ז סי' לו ודרך נישואין נמי חשיב כפרהסיא כיון שהכל יודעים בזה וכמו שיתבאר לקמן גבי קנאים פוגעין בו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

ולדיעה זו⁸⁵ לאו זה דלא תתחתן בם הוא דוקא באחד משבעה אומות שנתגייר⁸⁶ שאם נתחתן בהם חייב משעה שקידש אפילו לא בעל⁸⁷. וי"א⁸⁸ שאף בגיותן⁸⁹ אם בעל מאחד משבעה אומות חייב.

יג. מות יומת בחנק ... כל מיתה האמורה בתורה סתם אינה

אלא חנק

אין לך ערוה בחנק⁹⁰ אלא אשת איש בלבד שנאמר (ויקרא כ פסוק י) וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת אִשְׁתּוֹ רָעוּהוּ מוֹת יוֹמָת הַנְּאִיִּף וְהַנְּאִיִּף וּמִפִּי מֹשֶׁה רַבִּינוּ⁹¹ לָמְדוּ שֶׁכָּל הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה סָתָם, הִיא חֲנֹק, וְאִם הִיָּתָה בַּת כְּהֵן הִיא בְּשֵׁרִיפָה וּבְעֵלָה בְּחֲנֹק שֶׁנֶּאֱמָר (שם כ"א פסוק ט) וְבַת אִישׁ כִּהֵן כִּי תִחַל לְזַנּוֹת אֶת אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת פְּאֵשׁ תִּשְׂרָף, וְאִם הִיָּתָה נַעֲרָה מְאֹרְשָׁה שְׁנִיָּהּ בְּסִקִּילָה שֶׁנֶּאֱמָר (דברים כ"ב פסוק כ"ג) כִּי יִהְיֶה נֶעֱרַר בְּתוֹלָה מְאֹרְשָׁה לְאִישׁ וּמִצְעָה אִישׁ בְּעִיר וְשָׁבַב עִמָּה וְהוֹצֵאתָם אֶת שְׁנֵיהֶם

⁸⁵ מנחת חינוך שם אות א

⁸⁶ ונראה שאם נעשו עבדים ושפחות שחייבים במצוות כנשים, זה לא הווי גרותן, דעבד ושפחה אין להם חתנות, והדין שלהם ככל עבד ושפחה. ולדעת הסוברים דבגיותן חייב משום לא תקח, מ"מ בעבד ושפחה לא שייך זה דאינם מסירים כי הם כישראל לכל דבר כנשים (מניח שם אות ב)

⁸⁷ ונראה דעל הביאה לחוד בלא קידושין אינו לוקה לדעתם דלא הווי חיתון, וכן על הביאה לאחר קידושין אינו לוקה, דהלאו הוא רק החיתון דהיינו הקידושין והחינוך כתב, והעובר על זה ונתחתן עם שבעה עממין בגרותן וכו' ובא עליה לוקה, מבואר דעל החיתון לחוד אין לוקין, כמו כל חייבי לאוין דאין לוקין על הקידושין, וגם מבואר בדבריו דעל הביאה לחוד ג"כ אין לוקין רק בביאה ע"י חיתון ועיין בספר אבני מילואים סי' ט"ז ס"ק ב' באריכות דמביא שיטות הראשונים דבגיותן (ובגרותן) חייב על הביאה לחוד בלא קידושין משום לא תתחתן, ועל הקידושין לחוד אינו עובר כמו כל חייבי לאוין. ולכאורה אם נאמר דעל הביאה לחוד אין לוקין רק ע"י קידושין, אם כן היאך אמר רבא (יבמות ע"א) בגרותן אית להו חתנות וחייב על הביאה ע"י קידושין, והיאך תופסים הקדושין הא הווי קידושין שאין מסורים לביאה ורבא סבירא ליה (קידושין נ"א ע"א) דקידושין שאין מסורים לביאה לא הווי קידושין. והתוס' שם הקשו מכל חייבי לאוין, ותירצו דלא הווי קידושין שאין מסורים לביאה רק אם ע"י הקידושין הווי להו אין מסורים לביאה, וחייבי לאוין בלא הקידושין הווי להו אין מסורים לביאה. ומוזה הקשו האחרונים על הרמב"ם (פ"ט"ו מאיסורי ביאה ה"ב) דסבירא ליה בחייבי לאוין דאין לוקין בעל לחוד, א"כ כאן נמי למאן דסבירא ליה דעל הבעילה לחוד אין לוקין הווי להו קידושין שאין מסורין לביאה, ואין להאריך בזה ובאתי רק להזכיר (שם)

⁸⁸ רמב"ן יבמות ע"ה ע"ב ד"ה נתינים סמ"ג ל"ה ק"ב

⁸⁹ ואף שלא שייך בהם חתנות כתב הרמב"ן או דחתנות נקט קרא בשביל גירותן או כיון דכתיב "לא תקח א"כ היינו אפילו בביאה בעלמא בגיותן

⁹⁰ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק א הלכה ו

⁹¹ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק יד הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

אל שער העיר תהוא וסקלתם אתם באבנים וימתו, וכל מקום שנאמר בתורה
מות יומתו דמיהם במ הרי הן בסקילה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

